

Advies Hanze University of Applied Sciences Groningen

De Reviewcommissie (hierna commissie) heeft kennisgenomen van het voorstel van de Hanze University of Applied Sciences Groningen (hierna De Hanzehogeschool) dat het College van Bestuur met de mail van 4 mei 2012 en de aanvullende brief van 18 juni 2012 (kenmerk CVB123126) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft gezonden.

De commissie heeft het voorstel van de Hanzehogeschool beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader dat de staatssecretaris van OCW heeft vastgesteld (brief aan de Tweede Kamer van 7 maart 2012) en bij brief van 5 maart 2012 bekend heeft gemaakt aan universiteiten en hogescholen die bij de hoofdlijnenakkoorden zijn betrokken.

De commissie heeft op 4 juni 2012 een gesprek gevoerd met een vertegenwoordiging van de Hanzehogeschool. Naar aanleiding van vragen van de commissie heeft Hanzehogeschool het voorstel toegelicht.

Profiel

Hanzehogeschool beschrijft haar profiel als volgt.

Vanuit een Europees perspectief op hoger onderwijs wil de Hanzehogeschool de belangrijkste partner van de bedrijven en instellingen in Noord-Nederland zijn bij het opleiden van professionals en het ontwikkelen van toepasbare, praktijkgerichte kennis. De Hanzehogeschool is een brede multisectorale hogeschool en heeft een onderwijsaanbod in vier domeinen: technisch, kunsten, mens en maatschappij en economie. De hogeschool kent zes kenniscentra waarbinnen lectoraten en Schools samenwerken op basis van regionale thematiek. In regionaal verband zijn zwaartepunten voor Noord-Nederland vastgesteld. Onder meer samen met de Rijksuniversiteit Groningen en het UMCG richt de Hanzehogeschool zich op de zwaartepunten Energie en Healthy Ageing. In het Sectorplan Noord zijn die keuzes bekrachtigd. Onderwijs, onderzoek en valorisatie worden zoveel mogelijk (onderling) verbonden met deze twee zwaartepunten. De Hanzehogeschool legt daarbij een sterk accent op excellentie en op ondernemerschap.

De commissie heeft het voorstel van de Hanzehogeschool beoordeeld aan de hand van drie criteria:

- ambitieniveau en realiteitsgehalte;
- aansluiting bij nagestreefde ontwikkelingen op stelselniveau: zwaartepuntvorming en differentiatie;
- uitvoerbaarheid.

De commissie beoordeelt het voorstel als volgt.

Ambitie

De commissie constateert dat het voorstel van de Hanzehogeschool, met betrekking tot *onderwijskwaliteit en studiesucces*, streefwaarden bevat voor de verplichte indicatoren. Voor wat betreft het studiesucces wil de Hanzehogeschool de huidige dalende trend in het rendement tot stilstand brengen. Vanwege die dalende trend stelt ze het streefpercentage voor het bachelorrendement gelijk aan (en dus niet hoger dan) het

huidige percentage van 62,1%. De Hanzehogeschool geeft verder aan niet zozeer te willen sturen op het percentage switchers, maar op het begeleiden van studenten naar de juiste studie. Daarbij kiest de Hanzehogeschool voor handhaving van de huidige streefwaarde voor switch. Vanwege de mogelijke effecten van de verhoging van de BSA-norm rekent de Hanzehogeschool op een iets hoger uitvalpercentage in 2015 dan het huidige (23%). Voor onderwijskwaliteit kiest de hogeschool als indicator een hogere deelname van studenten aan excellentieprogramma's (van 4,2% naar 6%). Verder kiest de Hanzehogeschool ervoor om de docentkwaliteit te verhogen door een substantiële groei van het aantal docenten met een mastergraad. De indirecte kosten worden substantieel verlaagd en de onderwijsintensiteit voldoet al aan de norm. De commissie concludeert dat de Hanzehogeschool voldoende voornemens heeft ten aanzien van kwaliteit en studiesucces.

De commissie constateert met betrekking tot de ontwikkeling van het *onderwijsaanbod* dat de Hanzehogeschool haar beleid heeft gericht op een zo passend mogelijk aanbod aan flexibel bekostigd en onbekostigd onderwijs voor werkenden, en daarnaast op een co-makership met bedrijven en organisaties in Noord-Nederland. In overleg met regionale partners Stenden Hogeschool en NHL Hogeschool én in afstemming met de Rijksuniversiteit Groningen komt de Hanzehogeschool tot haar keuzes. Waar meer hogescholen in het noorden een opleiding aanbieden, stemmen zij die opleidingen af. Daarbij wordt zoveel mogelijk gestreefd naar complementariteit en/of een specifieke inkleuring per aanbiedende hogeschool. De Hanzehogeschool heeft vrijwel geen kleine opleidingen. Kleine opleidingen, bijvoorbeeld in de techniek, bestaan op verzoek van de noordelijke bedrijven en instellingen, zoals bijvoorbeeld het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). De commissie concludeert dat het voorstel goede voornemens bevat met betrekking tot het onderwijsaanbod.

De commissie constateert met betrekking tot *onderzoek en valorisatie* dat de Hanzehogeschool een substantiële groei nastreeft van de onderzoeksinzet (lectoren, docenten en promovendi) en de onderzoeksoutput (publicaties en presentaties). Daarnaast ambieert de Hanzehogeschool dat alle zes kenniscentra in 2015 positief worden beoordeeld op outcome, output en impact door stakeholders uit de beroepspraktijk. Om de relatie tussen onderzoek en onderwijs te verstevigen zullen alle bacheloropleidingen een lijn onderzoeksvaardigheden (inclusief valorisatie, ondernemerschap en internationale oriëntatie) krijgen en worden alle docenten geschoold in onderzoeksvaardigheden op basisniveau. Daarnaast versterkt de Hanzehogeschool het hogeschoolbrede accent op ondernemerschap. In 2015 zal de aandacht voor ondernemerschap en ondernemendheid in elke opleiding zijn verankerd. Het Kenniscentrum Ondernemerschap (KCO) is hierbij nauw betrokken en een drijvende kracht. De Hanzehogeschool gaat voor ondernemerschap, net als voor excellentie, een bijzonder kenmerk aanvragen bij de NVAO. De commissie concludeert dat het voorstel krachtige voornemens bevat ten aanzien van onderzoek en valorisatie.

Gegeven bovenstaande conclusies met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces, het onderwijsaanbod, onderzoek en valorisatie, alles afwegende, beoordeelt de commissie het instellingsvoorstel als ambitieus en realiseerbaar.

Aansluiting

De commissie constateert dat de Hanzehogeschool, vanuit de gekozen *zwaartepunten* Energie en Healthy Ageing, aansluit op de voor deze zwaartepunten relevante (top)sectoren en het Masterplan Bèta en Technologie. De Hanzehogeschool maakt extra middelen vrij voor versterking van deze zwaartepunten en stelt daarnaast, voor beide zwaartepunten, een Centre of Expertise voor. Beide thema's behoren bovendien tot de Europese Grand Challenges (Horizon 2020). De Hanzehogeschool participeert in de landelijke werkgroep Horizon 2020 en zet zich samen met de drie samenwerkende Noord-Nederlandse provincies (SNN) in voor het beïnvloeden van de Europese agenda. Afgelopen jaar was een medewerker van de Hanzehogeschool 'EU-liaison officer' namens

SNN en binnenkort positioneert men een vaste vertegenwoordiging in Brussel. Daarnaast is de Hanzehogeschool intensief betrokken bij het huidige Lifelong Learning Programme. Met de andere hogescholen die kunstonderwijs aanbieden heeft Hanzehogeschool nadrukkelijk bijgedragen aan het Sectorplan Kunstvakonderwijs 'Focus op Toptalent'. Ook op het sectorplan voor lerarenopleidingen wordt aangesloten. De Hanzehogeschool gaat in noordelijk verband in overleg over de infrastructuur op het gebied van de pabo's. De commissie concludeert dat de Hanzehogeschool krachtig beleid voert ten aanzien van zwaartepuntvorming.

De aanvragen van of met medewerking van Hanzehogeschool voor Centres of Expertise zijn door de commissie beoordeeld voor eventuele financiering vanuit het selectieve budget. Het betreft de volgende twee aanvragen:

- Het Centre of Expertise 'Healthy Ageing' wordt aangevraagd door de Hanzehogeschool (penvoerder), Stenden hogeschool, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, Van Hall Larenstein. Het Centre richt zich op de maatschappelijke en economische uitdagingen in de zorgsector. Het Centre beoogt hiermee een bijdrage te leveren aan de topsector Life Sciences & Health en de zorgsector. De commissie oordeelt positief over deze aanvraag (zie bijlage 3 voor haar motivatie).
- Het Centre of Expertise 'Energie' is aangevraagd door alleen de Hanzehogeschool. Het Centre richt zich op energietransitie met behulp van (bio)gas, schone energie die voor iedereen betaalbaar is en waarvan de levering is gegarandeerd. Het Centre beoogt daarmee een bijdrage te leveren aan de topsector Energie. De commissie oordeelt positief over deze aanvraag (zie bijlage 3 voor haar motivatie).

De commissie adviseert om voor de positief beoordeelde Centres of Expertise in 2013 te laten beoordelen of er voldoende voortgang is geboekt ten aanzien van de uitwerking conform de voorwaarden in het beoordelingskader, en of nieuwe activiteiten zijn ontplooid dan wel lopende activiteiten verder zijn gebracht. Continuering van financiering zou afhankelijk moeten zijn van voldoende voortgang ten aanzien van de uitwerking en van een duidelijk begin met de activiteiten. De commissie adviseert daarbij in elk geval de voorwaarden te hanteren die bij de uitwerking van de eerste ronde van de Centres of Expertise in 2011 zijn gebruikt. Zij zou nog wel willen bezien of de voorwaarden bijgesteld en/of aangescherpt moeten worden.

De commissie constateert ten aanzien van *onderwijsdifferentiatie* dat de Hanzehogeschool met andere hogescholen en alle ROC's in de noordelijke regio goede afspraken maakt over doorstroom van mbo naar hbo, nu en in de toekomst. Deze gaan over selectieprocedures en -criteria voor alle opleidingen van de hogescholen en alle studenten van de betrokken ROC's. De Hanzehogeschool biedt op dit moment zeven Associate degree-opleidingen (Ad's) aan. Ad's in voltijd passen, zoals de Hanzehogeschool in haar voorstel schrijft, niet goed in haar profilering. Nieuwe Ad's ontwikkelt de Hanzehogeschool vooral op uitdrukkelijk verzoek en in nauwe samenwerking met het noordelijke bedrijfsleven. De Hanzehogeschool biedt bij dertien opleidingen versnelde trajecten van 3,5 of 3 jaar voor studenten die instromen met een vwo-vooropleiding. Nieuwe versnelde routes zullen in elk geval op de twee zwaartepunten worden ontwikkeld. Daarnaast biedt de Hanzehogeschool studenten die meer willen en meer kunnen een honourstraject aan. Ook kent de Hanzehogeschool vele 'Leven Lang Leren'-activiteiten. Deze zijn ondergebracht in de Schools waardoor een 'Leven Lang Leren' een belangrijk onderdeel is van de onderwijsactiviteiten. Op dit moment heeft de Hanzehogeschool 18 masteropleidingen. In 2016 wil ze nog minimaal vier bekostigde masteropleidingen hebben gerealiseerd, twee op het zwaartepunt Healthy Ageing, één op het zwaartepunt Energie en daarnaast de masteropleiding Advanced Sensor Applications. De commissie concludeert dat de Hanzehogeschool krachtig beleid voert ten aanzien van onderwijsdifferentiatie.

Gegeven bovenstaande conclusies, alles afwegende, oordeelt de commissie dat Hanzehogeschool met haar voorstel zeer sterk inzet op onderwijsdifferentiatie en zwaartepuntvorming.

Uitvoerbaarheid

De commissie constateert met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de voornemens dat sprake is van een aantal gunstige voorwaarden. Zo is er een Hanzehogeschool-methodiek voor rendementsverbetering ontwikkeld die diverse instrumenten omvat en gaf de Hanzehogeschool al een 'bijsluiter' uit voor de landelijke lancering ervan. Ook wordt geïnvesteerd in verbetering van de aansluiting op vooropleidingen in voortgezet onderwijs en mbo. Ten aanzien van de zwaartepuntvorming stelt de commissie vast dat Hanzehogeschool over een goed track record beschikt. Dat blijkt onder andere uit positieve oordelen van de Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek (VKO), alsmede uit de bereidheid van het bedrijfsleven om te investeren in initiatieven samen met de Hanzehogeschool. Ook wordt in het voorstel aandacht besteed aan de verankering van onderzoeks- en valorisatie-competenties in het personeelsbeleid. Tevens constateert de commissie dat de capaciteit van de Hanzehogeschool voor uitvoering van initiatieven wordt aangetoond doordat er voor beide zelf geïnitieerde Centres of Excellence een zeer concreet uitgewerkt businessplan ligt. De commissie constateert dat de voornemens breed gedragen worden in de organisatie, goed aansluiten bij eerdere initiatieven en duidelijk zijn ingebed in het personeelsbeleid. De maatregelen zijn concreet benoemd en in algemene zin is er een degelijke onderbouwing in termen van benodigd budget en bekostiging.

De commissie beoordeelt het instellingsvoorstel als uitvoerbaar

Facultatieve indicatoren

De commissie constateert dat de Hanzehogeschool aanvullende indicatoren heeft geformuleerd om specifieke ambities en/of de uitvoering van ambities verder te concretiseren. Dit betreft onder andere de volgende indicatoren: 'Het aantal studenten dat als zelfstandig ondernemer start op jaarbasis neemt toe van 50 naar 150 in 2015' (p. 29), 'Een handhaving van de verhouding eigen – externe onderzoeksmiddelen op 60/40' (p. 24), 'Een groei van 37 naar 50 (25 fte) lectoren, van 202 naar 300 (60 fte) docent/onderzoekers en van 69 naar 90 (40 fte) promovendi' (p. 25), 'Het aantal onderzoekspublicaties en –presentaties t.b.v. de beroepspraktijk verhogen van 98 naar 163 (publicaties) en van 179 naar 290 (presentaties)' (p. 25) en 'het realiseren van 25 kwalitatieve start-ups in 2015' (p. 29).

Advies aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Op grond van de beoordeling van het voorstel van de Hanzehogeschool op basis van de drie criteria (ambitieniveau en realiteitsgehalte; aansluiting bij de gewenste ontwikkelingen op stelselniveau; en uitvoerbaarheid), daarbij rekening houdend met de wegingsfactoren zoals beschreven in paragraaf 3 van het beoordelingskader, komt de commissie tot het volgende advies aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap:

1. De commissie beoordeelt het ambitieniveau en realiteitsgehalte alsmede de aansluiting op de gewenste stelselontwikkeling van het voorstel voor de voorwaardelijke financiering van de Hanzehogeschool als toereikend. In bijlage 1 zijn de nulmeting en de streefcijfers voor de indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces opgenomen.

2. Gezien de oordelen op de drie criteria ten aanzien van onderwijs, onderzoek en valorisatie komt de commissie tot de conclusie dat de Hanzehogeschool in aanmerking dient te komen voor middelen uit het selectief budget. De commissie plaatst het voorstel van de Hanzehogeschool de categorie 'excellent'. In bijlage 2 zijn de scores opgenomen.

Namens de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'F.A. van Vught', written in a cursive style.

prof. dr. F.A. van Vught, voorzitter

Bijlage 1a: Verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

	nulmeting	ambitie 2015
(HBO1) Studiesucces: Uitval	23 %	25 %
(HBO2) Studiesucces: Switch	11,7 %	12 %
(HBO3) Studiesucces: Bachelorrendement	62,1 %	62 %
(HBO4c) Kwaliteit /excellentie: Deelname aan excellentie trajecten	4,2 %	6 %
(HBO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	59 %	70 %
(HBO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	0 %	0 %
(HBO7) Maatregelen: Indirecte kosten	1,24	1,46

Bijlage 1b: Gebruikte definities verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

In deze bijlage geeft de commissie aan of uw instelling de RCHOO definitie en nadere omschrijving heeft gebruikt en waar een eventuele andere invulling van de nadere omschrijving en gebruikte methode en databron staat beschreven. Onder 'pag nulmeting' en 'pag ambitie' wordt aangegeven waar een omschrijving in het voorstel is gevonden.

Een uitgebreide versie van dit overzicht ontvangt u van het Ministerie van OCW.

Indicator	Definitie
(HBO1) Studiesucces: Uitval	<p>Het aandeel van het totaal aantal voltijd bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na één jaar niet meer bij dezelfde instelling in het hoger onderwijs staat ingeschreven.</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief CvB 123136</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="15; brief"/> pag ambitie: <input type="text" value="16"/></p>
(HBO2) Studiesucces: Switch	<p>Het aandeel van het totaal aantal voltijds bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na 1 jaar studie staat ingeschreven bij een andere studie bij dezelfde instelling</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief CvB 123136</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="15; brief"/> pag ambitie: <input type="text" value="16"/></p>
(HBO3) Studiesucces: Bachelorrendement	<p>Het aandeel van de voltijd bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij dezelfde instelling inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studietijd + één jaar (C+1) bij dezelfde instelling het bachelorsdiploma behaalt</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief CvB 123136</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="15; brief"/> pag ambitie: <input type="text" value="16"/></p>
(HBO4c) Kwaliteit /excellentie: Deelname aan excellentie trajecten	<p>Het aantal studenten dat binnen 1 studiejaar deelneemt aan een excellentieprogramma (honoursprogramma, selectieve minor of specialisatie of een individueel traject) ten opzichte van het totaal aantal studenten dat zowel per 30 september van dat studiejaar zijn ingeschreven als op 30 september van het studiejaar daarvoor stonden ingeschreven aan dezelfde voltijdse bacheloropleiding.</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief CvB 123136</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="16"/> pag ambitie: <input type="text" value="16"/></p>

Indicator	Definitie
(HBO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	<p>Het aandeel van de docenten (OP) met een master/PhD in het totaal aantal docenten (OP)</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook voorstel p.17-18 en brief CvB 123136</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="17; brief"/> pag ambitie: <input type="text" value="18; brief"/></p>
(HBO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	<p>Het aandeel van de voltijd bacheloropleidingen met minder dan 12 geprogrammeerde contacturen (klokuur/week) in het eerste jaar. Exclusief voltijd bacheloropleiding Popcultuur.</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief CvB 123136</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="18"/> pag ambitie: <input type="text" value="18"/></p>
(HBO7) Maatregelen: Indirecte kosten	<p>De ratio OP/OOP (fte)</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief CvB 123136</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="19; brief"/> pag ambitie: <input type="text" value="19; brief"/></p>

Bijlage 2: Scores bij de beoordeling van het voorstel van de Hanzehogeschool

Score aan de hand van paragraaf 3 van het beoordelingskader (brief staatssecretaris van OCW 7 maart 2012):

Ambitieniveau en realiteitsgehalte	4
Aansluiting bij gewenste ontwikkelingen op stelselniveau	5

Conclusie: het voorstel is toereikend voor de voorwaardelijke financiering.

Ten behoeve van de toekenning van het selectieve budget telt het tweede criterium dubbel:

Ambitieniveau en realiteitsgehalte	4
Aansluiting bij gewenste ontwikkelingen op stelselniveau	2 x 5 = 10
Uitvoerbaarheid	4
Totaalscore	18

De staatssecretaris van OCW heeft (brief 26 april 2012) de volgende indeling vastgesteld voor de toekenning van de middelen uit het Selectieve Budget (SB):

4 – 11 punten	:	onvoldoende voorstellen
12 – 14 punten	:	goede voorstellen
15 – 17 punten	:	zeer goede voorstellen
18 – 20 punten	:	excellente voorstellen

Conclusie: het voorstel valt in de categorie 'Excellent'.

De commissie oordeelt ten aanzien van de aangevraagde Centres of Expertise als volgt:

- De aanvraag voor het Centre of Expertise 'Healthy Ageing' beoordeelt de commissie als positief.
- De aanvraag voor het Centre of Expertise 'Energie' beoordeelt de commissie als positief.

Bijlage 3: Centres of Expertise

De aanvragen van of met medewerking van Hanzehogeschool voor Centres of Expertise zijn door de commissie beoordeeld voor eventuele financiering vanuit het selectieve budget. Het gaat daarbij om de volgende Centres:

- Centre of Expertise 'Healthy Ageing'.
- Centre of Expertise 'Energie'.

De commissie heeft (conform het *besluit experiment prestatiebekostiging HO*) beoordeeld of het met de aanvraag beoogde Centre of Expertise aan de volgende twee voorwaarden voldoet: (1) Het Centre past in het profiel van de instelling(en); het gaat om integrale zwaartepuntvorming rond onderwijs en onderzoek, gebaseerd op de (economische) zwaartepunten in de regio. (2) Er is sprake van cofinanciering en publiek-private samenwerking (bij zorg en het onderwijs is cofinanciering geen harde voorwaarde, maar wel een pre). Een deel van de uitwerking (zoals de begroting) kan in 2013 plaatsvinden, zolang het voorstel aannemelijk maakt dat in dat jaar aan de voorwaarden kan worden voldaan.

Centre of Expertise 'Healthy Ageing'

Het Centre of Expertise 'Healthy Ageing' is aangevraagd door de Hanzehogeschool (penvoerder), Stenden hogeschool, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, Van Hall Larenstein. Het Centre richt zich op de maatschappelijke en economische uitdagingen in de zorgsector, om vragen te beantwoorden zoals 'hoe worden toekomstige zorgprocessen verbeterd' en 'wat zijn de kenmerken van de nieuwe zorgpraktijk en de nieuwe zorgprofessional'. Het Centre beoogt hiermee een bijdrage te leveren de topsector Life Sciences & Health en de zorgsector.

Het voorstel voor het Centre of Expertise past volledig in het profiel en de track records van de instellingen. Er zijn een aanzienlijk aantal lectoren, promovendi, docentonderzoekers, kenniskringleden en studentonderzoekers actief op dit terrein. Uit het voorstel voor het Centre wordt duidelijk dat het is gebaseerd op een zwaartepunt in de regio. Het sluit aan bij het bestaande Healthy Ageing-netwerk in het noorden, zoals ook wordt benoemd door de topsector Life Sciences & Health. In het voorstel is sprake van integrale zwaartevorming rond onderwijs en onderzoek. Dat blijkt uit het feit dat in proeftuinen onderzoekers, docenten, studenten, bedrijven en zorginstellingen worden samengebundeld. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende aannemelijk maakt dat aan de eerste voorwaarde kan worden voldaan.

Voor wat betreft publiek-private samenwerking zijn er al concrete afspreken over samenwerking en cofinanciering met een flinke reeks van bedrijfs- en kennispartners. Hierbij wordt voortgeborduurd op de samenwerking met bedrijven in een aantal grote projecten. Er ligt al een stevig business plan waarin tevens wordt ingegaan op de wijze waarop het centrum duurzaam gefinancierd kan worden. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende aannemelijk maakt dat aan de tweede voorwaarde kan worden voldaan.

Gezien bovenstaande conclusies oordeelt de commissie positief over de aanvraag voor het beoogde Centre of Expertise.

Centre of Expertise 'Energie'

Het Centre of Expertise 'Energie' is aangevraagd door de Hanzehogeschool. Het Centre richt zich op energietransitie met behulp van (bio)gas, schone energie die voor iedereen betaalbaar is en waarvan de levering is gegarandeerd. Het Centre beoogt daarmee een bijdrage te leveren aan de topsector Energie.

Het beoogde Centre sluit goed aan bij het profiel van de hogeschool. De Hanzehogeschool is met het Energie Kenniscentrum (EKC) goed gepositioneerd om de rol van een Centre of Expertise op gebied van energie in te vullen. Het EKC is als kenniscentrum op het gebied van de duurzame energietransitie met behulp van (bio)gas in de afgelopen zes jaar gegroeid naar een jaaromzet van ruim 2 miljoen euro aan toegepaste onderzoeksprojecten. Noord-Nederland staat bekend als regio met duidelijke ambities wat betreft Energie. De regio Noord profileert zich op dit gebied met een aantal grote spelers in de regio en de ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Het voorstel bouwt voort op een bestaande structuur en lopende initiatieven. Het is duidelijk dat integrale zwaartepuntvorming rond onderzoek en onderwijs het uitgangspunt is. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende aannemelijk maakt dat aan de eerste voorwaarde kan worden voldaan.

In het voorstel worden sleutelpartners benoemd en is het duidelijk op welke wijze de publiek-private samenwerking vorm wordt gegeven. Ook is er concreet zicht op cofinanciering. Daarnaast heeft de hogeschool een uitgewerkt business plan ingediend. Er is voldoende vertrouwen dat de instelling in 2013 aan de voorwaarden kan voldoen. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende aannemelijk maakt dat aan de tweede voorwaarde kan worden voldaan.

Gezien bovenstaande conclusies oordeelt de commissie positief over de aanvraag voor het beoogde Centre of expertise.